

Plan for eigarskapskontroll 2024-2027

Giske kommune

Behandla i Giske kontrollutval 21.11.2024 sak PS 26/24

Vedtatt i Giske kommunestyre xx.xx.2024 sak K - xxx/24

Innhold

Innleiing	2
Eigarstyring	2
Eigarskapsmelding	2
Eigarskapskontroll – kva er det?	3
Eigarinteresser og ulike selskapsformer	3
Samordning med andre kommunar:	4
Kontrollutvalet	5
Eigarskapskontroll gjennomført førre periode:	5

Innleiing

Ei av oppgåvene til kontrollutvalet er å lage ein plan for gjennomføring av eigarskapskontroll i perioden 2024-2027, og legge den fram for kommunestyret til vedtak seinast innan utgangen av 2024.¹ For å utarbeide gode planar som får fram kva område som bør kontrollerast, har det blitt gjennomført ei vurdering av kor risikoen for feil og manglar er størst, og kor vesentleg dette kan seiast å vere.

Møre og Romsdal revisjon SA har på bestilling frå kontrollutvalet gjort ei slik risiko- og vesentlegvurdering av Giske kommune sine eigarinteresser i selskap.

Eigarstyring

Det er kommunestyret som har ansvar for styring av eigarinteressene² i kommunen.

Dette kan skje i fleire ledd:

- når eigarskapspolitikken vert utarbeidd
- når selskap vert oppretta
- i eigarskapsmeldinga
- i eigarstrategiane
- i eigarorgana til det enkelte selskap

Eigarstyring kan utøvast gjennom ulike styringsdokument som vedtekter, aksjonæravtaler, utbytteavtaler, selskapsavtaler, vedtak i eigarorganet, budsjett, instruksar m.m. Og indirekte gjennom kommunen sine representantar som er oppnemnt i eigarorgana.

Eigarskapskontroll er ein sentral del av kommunestyret sin eigenkontroll, og eit viktig verkøy for kontrollutvalet. Ein føresetnad for at kontrollutvalet kan gjennomføre kontrollhandlingar av eigarinteressene, er at kommunestyret har tydeleggjort kva strategiar og målsetjingar kommunen har for eigarskapen. Derfor er det viktig at kommunen til ei kvar tid har ei oppdatert eigarskapsmelding.

Eigarskapsmelding

Kommunelova pålegg kommunane å utarbeide ei eigarskapsmelding. Den skal som eit minimum innehalde³:

- prinsippa kommunen har for eigarstyring
- ei oversikt over selskap, kommunale føretak og andre verksemdar som kommunen har eigarinteresser i
- føremålet kommunen har med eigarskapen i dei forskjellige verksemdene

¹ [Kommuneloven § 23-3 Forvaltningsrevisjon](#)

² [Hva kjennetegner god eierstyring?](#)

³ [Kommuneloven § 26-1 Eierskapsmelding](#)

KS har utarbeidd tilrådingar knytte til eigarskap, selskapsleiing og kontroll av kommunalt eigde selskap og føretak som kan nyttast som eit supplement når kommunen skal utarbeide/revidere sin eigarstrategi.⁴

Den noverande eigarskapsmelding for Giske kommune vart vedteken i 2020.

Eigarskapskontroll – kva er det?

Eigarskapskontroll er i dag ein av dei to kontrollhandlingane som før vart kalla selskapskontroll. Den var i to delar med ein obligatorisk del - eigarskapskontroll, og ein friviljug del som var forvaltningsrevisjon i selskap. I kommunelova av 2018 så er både forvaltningsrevisjon i selskap og eigarskapskontroll lovpålagte oppgåver for kontrollutvalet. Og det er lovfesta at det er revisor som skal utføre kontrollhandlingane på bestilling frå kontrollutvalet.

Dette plandokumentet omhandlar berre eigarskapskontroll.

Forvaltningsrevisjon av selskap er omtala i plan for forvaltningsrevisjon 2024-2027.

Ein eigarskapskontroll er ei enklare kontrollform enn ein forvaltningsrevisjon, og undersøkinga baserer seg på eit mindre omfattande datamateriale/færre kjelder enn kravet er i ein forvaltningsrevisjon. Derfor er også risiko- og vesentlegvurderinga som er gjennomført knytt til eigarskap, mindre omfattande.

I ein eigarskapskontroll blir det kontrollert om den som utøver eigarinteressene til kommunen, gjer dette i samsvar med lov og forskrifter, kommunestyret sine vedtak og anerkjente prinsipp for eigarstyring.

Kontrollhandlinga skal fokusere på korleis kommunen utøver eigarstyring.

Om den som representerer kommunen sine interesser på generalforsamling eller i representantskapet, treffer avgjerder i samsvar med relevant lovgjeving og elles opptre i tråd med kommunen sine vedtak og føresetnader for forvaltning av eigarinteressene.

Utgangspunktet for ein eigarskapskontroll kan vere å undersøkje om føremåla eller føringane kommunen har for eigarskapane, vert tatt vare på.

Eigarinteresser og ulike selskapsformer

Kontrollutvalet skal på vegne av kommunestyret sjå til at det vert gjennomført kontroll med forvaltninga av kommunen sine interesser i selskap. Det kan skje både gjennom ein eigarskapskontroll og ein forvaltningsrevisjon.

⁴ [KS Anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll](#)

Dei selskapsformene kontrollutvalet kan gjennomføre ein eigarskapskontroll med er:

- Interkommunale selskap IKS
- Aksjeselskap AS - heileigd av kommunale aktørar
- Interkommunale politiske råd IPR
- Kommunale oppgåvefelleskap KO

I heileigde selskap har kontrollutvalet rett til å vere til stades i generalforsamling, representantskap og andre eigarorgan, og har full innsynsrett i desse selskapa for å gjennomføre sine kontrollhandlingar. Kontrollutvalet skal varslast når det skal gjennomførast møter i desse eigarorgana.

Når det gjeld vertskommunesamarbeid så bør det kome fram av samarbeidsavtalen om det er vertskommunen som er ansvarleg for kommunestyret sin eigenkontroll og skal samordne eller gjennomføre forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll.

Kontrollhandlingar knytt til selskap som er deleigd av kommunale aktørar (AS), og selskap som er samvirkeføretak (SA), kan gjennomførast. I så fall må kontrollutvalet/revisor basere seg på opne kjelder og eller gjennomføre kontrollhandlingar etter samtykke frå selskapet.

Stiftingar er ei sjølveigande selskapsform og kontrollutvalet kan ikkje gjennomføre kontrollhandlingar med mindre dette vart avtalt då stiftinga vart oppretta.

Samordning med andre kommunar:

Dersom ein ynskjer å gjennomføre andre kontrollhandlingar enn ein generell eigarskapskontroll i eit interkommunalt selskap/samarbeid, så er det tenleg for alle involverte at eigarkommunane samordnar dette. Om kontrollhandlingar skal samordnast i interkommunale samarbeid/selskap, kan klårgjerast og takast inn i vedtektene eller selskapsavtalen. Slik er ein då sikra at er det avtalt kven av kontrollutvala som skal samordne den folkevalde eigenkontrollen i interkommunale samarbeid/selskap.

Ei slik samordning tek ikkje vekk den enkelte eigarkommune sitt eige ansvar for eigenkontroll med sine kommunale tenester, uansett tenesteleverandør.

Kontrollutvalet

Giske kontrollutval har bestilt og mottatt ei risiko- og vesentlegvurdering som Møre og Romsdal Revisjon SA har gjennomført.

Med bakgrunn i rapporten frå risiko- og vesentlegvurderinga og egne vurderingar utvalet sjølve har gjort, vert det tilrådd ein meir generell eigarskapskontroll i Giske kommune denne perioden. Denne kontrollhandlinga bør gjennomførast så snart eigarskapsmeldinga er vedteken og dei ulike selskapa er gjort kjent med den.

Gjennom ein slik eigarskapskontroll kan ein sjå på Giske kommune si eigarstyring og eigaroppfølging i lys av kommunestyret si eigarskapsmeldinga.

Aktuelle punkt kan vere:

- Kommunestyret sine føringar og vedtak for eigarskap
- Måloppnåing i lys av vedtekne mål og prinsipp for eigarskapen
- Praktisering av meiroffentlegheit i kommunaleigde selskap
- Kompetansebehov i selskapsstyra
- Etiske føringar
- Prioritering av berekraftsmåla

Når det gjeld kontroll av om eit eller fleire konkrete selskap når sine egne mål, så høyrer det heime i ein forvaltningsrevisjon, viser til Plan for forvaltningsrevisjon 2024-2027. I denne er det sett opp ein forvaltningsrevisjon av interkommunale samarbeid på slutten av planperioden.

Eigarskapskontroll gjennomført førre periode:

Det vart ikkje gjennomført noko eigarskapskontroll i førre perioden.